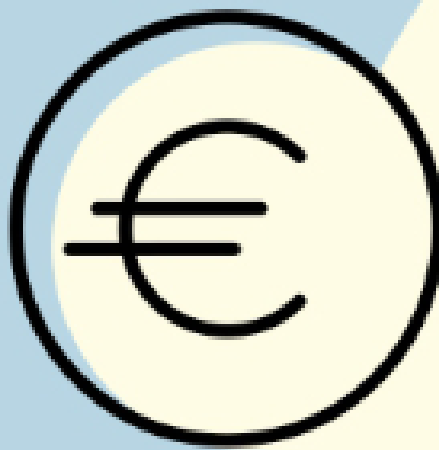

Starptautiskā finansējuma piesaiste un PPP projektu strukturēšanas prakse

Sanda Liepiņa
Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS
Direktore
03.12.2025.

PROVIDUS
THINKTANK

Infrastruktūras investīciju finansēšana

INFRASTRUKTŪRAS INVESTĪCIJU AVOTI:

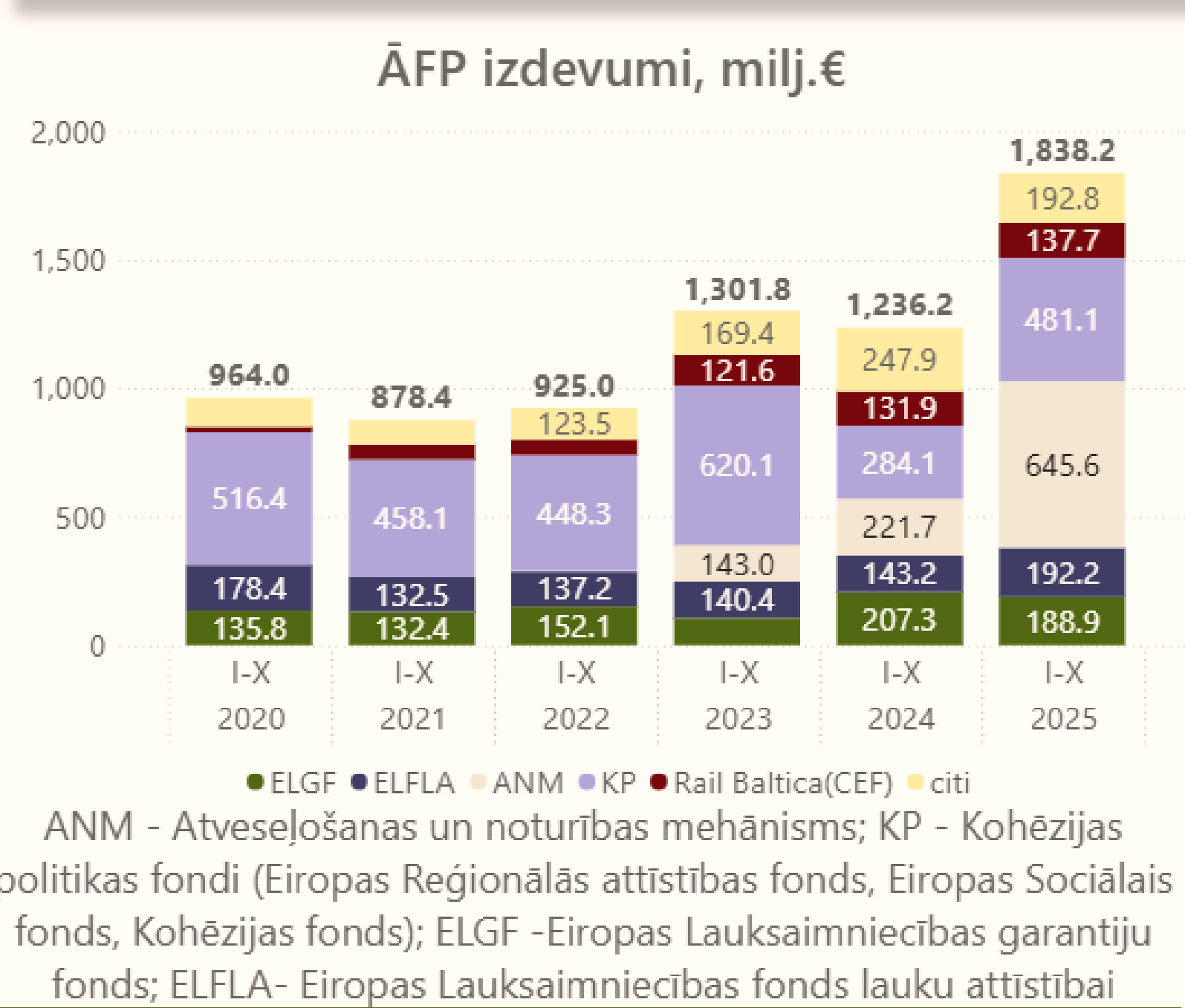
- Publiskais finansējums (valsts budžets, Sfondi, ANM)
- Privātais finansējums (plānojot finansējuma atmaksu segt no ieņēmumiem (privātā medicīna, skolas, utt.)
- Miksēti publiskais un privātais finansējums (kapitālsabiedrību aizņēmumi tirgū, obligācijas, infrastruktūras projektu strukturēts finansējums (structured project finance))

Projektu strukturēts finansējums (structured project finance) ir nepieciešams, lai infrastruktūras investīcijām varētu piesaistīt privātos komerciālos/institucionālos finansētājus.

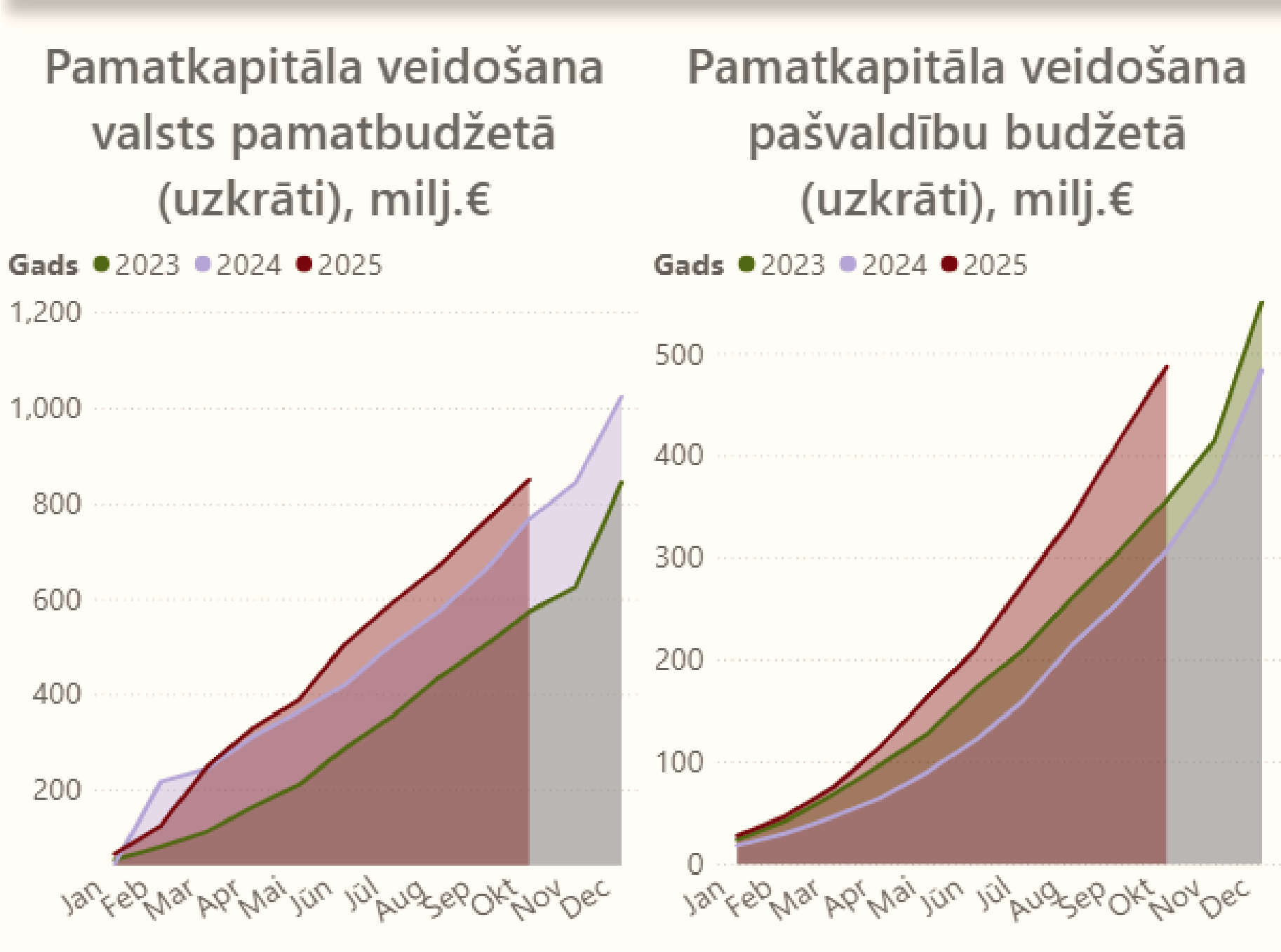
Infrastruktūras investīciju finansēšanā, kā viens no strukturēta finansējuma veidiem, visplašāk tiek izmantota Publiskās Privātās Partnerības pieeja.

Statuss 2025. g. oktobris - publisko investīciju finansēšana

ĀRVALSTU FINANŠU PALĪDZĪBA

KAPITĀLIE IZDEVUMI

Latvija kopā, milj. EUR (CSP)	2023
Bruto pamatkapitāla veidošana	9,717

Ilgtermiņa skats uz publisko investīciju vajadzību aplēsi un [uz PPP]

- Ir stratēģiski ietvari un mērķi līdz 2040–2050. gadam.
- Pēc-2028/2030 ieguldījumu jautājums Latvijā šobrīd ir definēts vairāk stratēģiju un mērķu līmenī, nevis kā detalizēti un pilnvērtīgi, uz naudas plūsmām balstīti investīciju plāni vai investīciju projektu kopa.
- Daži izņēmumi:
 - Latvijas valsts ceļi – PPP programma (vismaz līdz 2034. gadam)
 - “Rīgas ūdens” ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2040 un īstenošanā finansēšanas programma (obligācijas, EIB aizņēmums, pašu resursi, u.c.)
 - Rīgas lidostas “Master Plan 2025–2050”
 - Rīgas Tehniskā Universitāte
 -
- 2023. gadā VARAM 4 reģionu (ārpus Rīgas) vajadzību indikatīva aplēse: kopējais pieprasījums 3 205 365 818 EUR tikai TOP 3 projektiem *

* VARAM, Eiropas Padomes un Providus organizēta konference “Labā pārvaldība pašvaldībās: priekšnoteikums vajadzībās balstītai teritorijas attīstības un ES fondu investīciju plānošanai”

PROVIDUS
THINKTANK

VALSTS KONTROLES REVĪZIJAS ZIŅOJUMS:

“Ja dod, tad ņem” jeb pašvaldību prakse, aizņemoties finansējumu un plānojot infrastruktūras attīstību.

2019.gada 29.augusts

JA DOD, TAD ŅEM!

Pašvaldības aizņemās lielu naudu, lai būvētu objektus, kas ne vienmēr balstās iedzīvotāju aktuālākajās vajadzībās

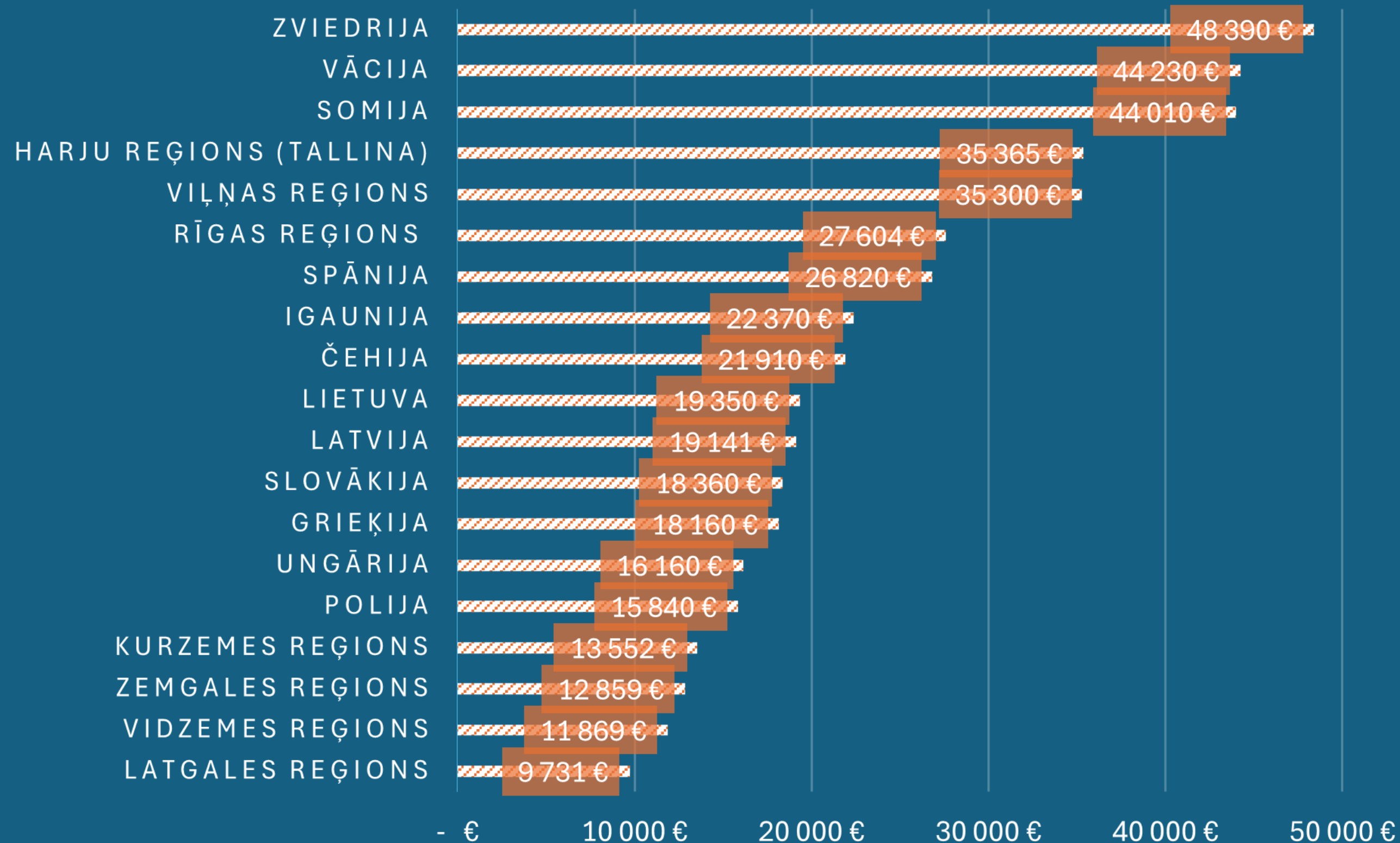
KĀ VAJADZĒTU RĪKOTIES?

1. Noskaidrot iedzīvotāju vajadzības
2. Izvērtēt iespējamus variantus un alternatīvus risinājumus
3. Izrēķināt, cik maksās būvniecība un uzturēšana nākotnē
4. Laikus ieplānot naudu

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

LRVK.GOV.LV

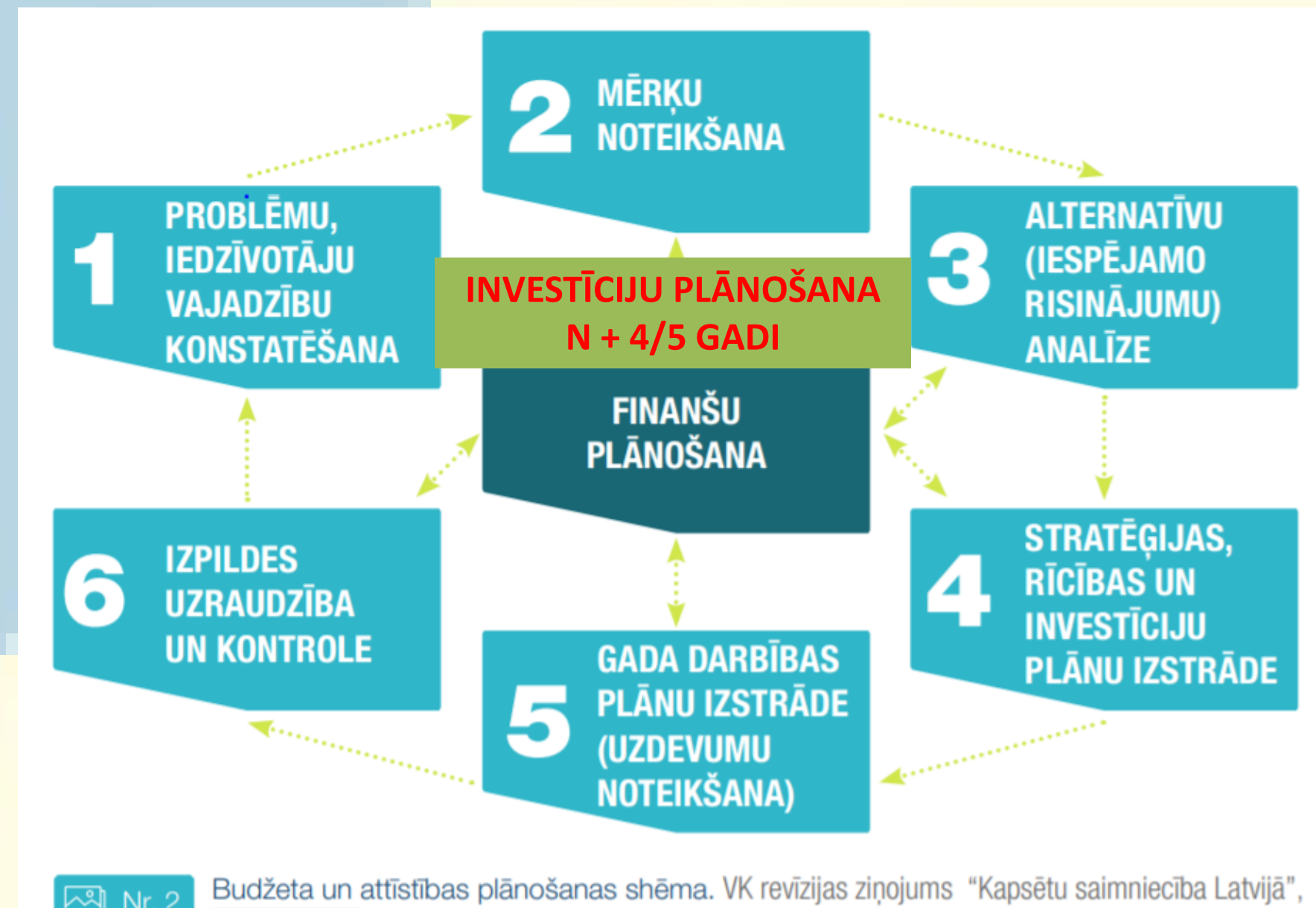
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS UZ VIENU IEDZĪVOTĀJU, 2022, EUR (FAKTISKĀS CENAS)

- 2024. gadā Eiropā noslēgti 39 PPP darījumi EUR 11.47 miljardu apmērā
- Darījumu skaits:
 - Grieķija: 1
 - Spānija: 1
 - Lietuva: 2
 - Polija: 3
 - Itālija: 5
 - Vācija: 5
 - Francija: 7
 - Beļģija: 9
- Vidējais PPP darījuma apjoms: MEUR 294

Kuri projekti? Ko darīt?

- ✓ Ilgtermiņa perspektīva (plānot investīcijas, kas ir aiz vidējā termiņa laika nogriežņa)
- ✓ Sākt ar ātrajām aplēsēm virknei projektu (projektu atlase, sākotnējā finanšu analīze un pre-feasibility)
- ✓ Vēlams projekta CAPEX vismaz 100 MEUR (pagaidām nav labas vides nelieliem PPP projektiem Latvijā)
- ✓ FEA izstrādi uzsākt pēc konceptuālas izvēles lēmuma un KOPĀ ar līguma dokumentācijas izstrādi un darījuma strukturēšanu
- ✓ Investīciju plāna kopskata un konkrētā projekta rūpīga sagatavošana – vadības grupas uzdevums ar visu nepieciešamo institūciju dalību (ātrums, fokuss un kopīga mācīšanās un izpratnes veidošana)
- ✓ Piekļuve InvestEU resursiem / projekta sagatavošanas izmaksas
- ✓ Caurskatāmība visā procesa norisē un skaidra, organizēta, tiesiska, dokumentēta komunikācija ar potenciālajiem privātajiem partneriem.
- ✓ Dialogs un konsultācijas ar attiecīgo jomu specializētajām profesionālajām organizācijām un sabiedrību.

MFF 2027-2034 fokuss uz
finanšu instrumentiem nevis
grantu programmām ?

Tālākā nākotnē

Projektu sagatavošanas
finansēšanas *fonds* ?

Līgumu standartizācija ?

Mazāka apjoma PPP ?:

- jāpielāgo FEA un process
- standartizēts līgums
- vietējo finansētāju interese un prasmes

Jāseko PPP kopapjomam
(īkgadējo pieejamības
maksājumu max vai līgumu
kopsummu max)

PPP (Public-Private Partnership) ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā mobilizēt privāto kapitālu publiskās infrastruktūras attīstībai.

Latvijā PPP var palīdzēt risināt infrastruktūras deficītu, labāk sagatavot izsvērtus lielos projektus, uzlabot pakalpojumu kvalitāti un piesaistīt institucionālo starptautisko finansējumu.

Rūpīgs sagatavošanas darbs un plānošana => jāspēj uzturēt tēma un komanda 3-5-7 gadus līdz rezultātam (PPP līgumam)

PROVIDUS
DOMNĪCA

PALDIES!

sanda.liepina@providus.lv

www.providus.lv